

Vlaams
Parlement

stuk **624** (2009-2010) – Nr. 1
ingediend op 7 juli 2010 (2009-2010)

Voorstel van decreet

van de heren Bart Martens en Carl Decaluwe,
de dames Liesbeth Homans, Michèle Hostekint en Tinne Rombouts
en de heren Marc Hendrickx en Jos De Meyer

houdende wijziging van het Elektriciteitsdecreet van
17 juli 2000 en het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat betreft het vermijden van injectietarieven
voor elektriciteit geproduceerd door middel
van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve
warmte-krachtkoppeling

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Sinds enige tijd rekenen verschillende distributienetbeheerders injectietarieven aan aan elektriciteitsproducenten die hun elektriciteit injecteren op het distributienet. Zij doen dat na akkoord met de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) over de meerjarentariefvoorstellen ter uitvoering van het KB Meerjarentarieven van 2 september 2008 (Koninklijk Besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en de kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit). Bij de aanrekening van periodieke tarieven voor de bovenstaande componenten wordt volgens artikel 9 tot en met 13 van het KB Meerjarentarieven de mogelijkheid geboden aan de netbeheerder om die tarieven zowel aan te rekenen voor de afname als de injectie op hun net. De periodieke tarieven die door de netbeheerder voor de bovenstaande componenten worden aangerekend voor de injectie op hun net, worden aangeduid als injectietarieven.

De invoering van injectietarieven doorkruist het Vlaamse beleid ter bevordering van de productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen of uit kwalitatieve warmte-krachtkoppeling.

De Vlaamse overheid heeft ambitieuze doelstellingen vooropgesteld met betrekking tot de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling. Diverse Vlaamse ondersteuningsmaatregelen moeten het behalen van die doelstellingen garanderen: de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, de minimumsteun voor die certificaten, de openbardienstverplichtingen ter vermindering van de kosten voor de aansluiting van decentrale productie-installaties op het net enzovoort. De initiatieven van het Vlaamse Gewest zijn erop gericht om de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling te stimuleren. De aanrekening van injectietarieven aan de producenten ervan werkt juist contraproductief.

De invoering van injectietarieven wordt soms gemotiveerd vanuit een bezorgdheid voor de kosten die de toenemende decentrale opwekking van elektriciteit, vaak uit hernieuwbare bronnen of uit kwalitatieve warmtekrachtkoppeling, zouden veroorzaken voor het net.

Injectietarieven zijn echter geen goede oplossing om ervoor te zorgen dat decentrale productie-installaties op een meer kostenoptimale manier worden aangesloten op het distributienet. De injectietarieven die nu worden aangerekend, worden aangerekend aan alle productie-installaties op het distributienet, ongeacht de kosten die ze eventueel zouden veroorzaken door middel van benodigde versterkingen of extra leidingen.

Voor de problematiek van in een aantal gevallen maatschappelijk moeilijk aanvaardbare kosten voor de aansluiting van decentrale elektriciteitsproductie zijn er meer gerichte maatregelen nodig. Zoals vastgelegd in het Vlaamse regeerakkoord (“Tevens zorgen we voor coherente aansluitings- en exploitatievoorwaarden ter ondersteuning van kwalitatieve wkk-installaties en installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen. De ondersteuningsmaatregelen bevatten de nodige prikkels om de kosten voor de uitbouw en de exploitatie van het net te beperken, zodat de distributienetbeheerders niet langer via een injectietarief de extra aansluitingskosten moeten verhalen, en om de omvang van de decentrale productie-installaties zo goed mogelijk af te stemmen op het verbruik ter plaatse.”) wil de Vlaamse Regering naar een oplossing werken voor die problematiek, bij-

voorbeeld door een verfijning van de openbare dienstverplichting voor de distributienetbeheerders op het vlak van de aansluiting van decentrale productie-installaties.

De aanrekening van injectietarieven vormt tevens een discriminatie voor decentrale productie ten opzichte van de centrale productie, aangezien er geen injectietarieven worden aangerekend door de distributienetbeheerders voor geïnjecteerde elektriciteit, afkomstig van het transmissienet. De producenten die elektriciteit produceren in productie-eenheden, aangesloten op het transmissienet, krijgen zo een voordeel ten opzichte van de producenten die elektriciteit produceren uit decentrale productie-eenheden, aangesloten op het distributienet.

Om die redenen heeft de Vlaamse Regering dat punt geagendeerd op het Overlegcomité tussen de Federale Regering en de gewestregeringen dat plaatsvond op 14 oktober 2009. Op het Overlegcomité werd beslist dat de federale minister van Energie een advies zou vragen aan de CREG over de mogelijkheid de injectietarieven die van toepassing zijn, af te schaffen en een voorstel tot wetsontwerp ervoor op te stellen tegen het einde van 2009. De notulen van het Overlegcomité van 14 oktober 2009 vermelden: “(...) verzoekt het Overlegcomité de Federale Regering om het volgende te vragen aan de CREG:

- haar advies betreffende de haalbaarheid van een afschaffing van of een vrijstelling voor de injectietarieven voor de installaties van hernieuwbare energieproductie en warmtekrachtkoppeling die genieten van productieondersteuning en betreffende de eventuele impact op de kosten voor de verschillende types van consumenten, om tegemoet te komen aan de beleidsdoelstellingen rond de ontwikkeling van hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling, met naleving van de Europese verplichtingen ter zake;
- en, desgevallend, een voorstel tot wijziging van de wetsbepaling tegen het einde van het jaar, met als doel bovenvermelde tarieven te schrappen of vrij te stellen.”.

Het Vlaams Parlement keurde inmiddels unaniem een resolutie (resolutie van mevrouw Liesbeth Homans, de heren Carl Decaluwe en Bart Martens, de dames Tine Eerlingen en Michèle Hostekint en de heren Dirk de Kort en Robrecht Bothuyne betreffende de injectietarieven aangerekend voor hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmtekrachtkoppelingen (*Parl. St.* VI. Parl. 2009-10, nr. 374/1-3)) goed, waarin de Vlaamse Regering onder meer werd gevraagd om “ondertussen te onderzoeken in welke mate via Vlaamse reglementering – bijvoorbeeld onder de vorm van een openbardienstverplichting aan de distributienetbeheerders – de toepassing van injectietarieven voor duurzame elektriciteitsproductie kan worden uitgesloten. Dit naar analogie met de – door de Raad van State positief geadviseerde – beperking van de aansluitkosten op het aardgasnet voorzien in het decreet van 22 december 2006 houdende wijziging van het Aardgasdecreet van 6 juli 2001, wat de uitbreiding van de dekkingsgraad van het aardgasdistributienet betreft.”.

Ondertussen bracht de CREG haar advies uit (studie van de CREG van 1 april 2010 betreffende “de mogelijke schrapping of vrijstelling van injectietarieven voor productie-installaties op basis van hernieuwbare energie en kwalitatieve wkk”). De CREG pleit daarin “voor het behoud van injectietarieven in de tarifaire wetgeving”. De CREG geeft daarbij niet meteen een antwoord op de vraag van het Overlegcomité en van de federale minister van Energie naar de “de haalbaarheid van een afschaffing van of een vrijstelling voor de injectietarieven voor de installaties van hernieuwbare energieproductie en warmtekrachtkoppeling”, laat staan dat de CREG een voorstel zou doen voor de eveneens gevraagde “wijziging van de wetsbepaling tegen het einde van het jaar, met als doel bovenvermelde tarieven te schrappen of vrij te stellen”.

Merkwaardig is dat de CREG wel stelt dat “bij de berekening van de toe te kennen steun aan hernieuwbare energie (groenestroomcertificaten) rekening kan gehouden worden met injectietarieven.”. Immers, de decretaal vastgelegde minimumwaarden voor certificaten is

enkel van toepassing op die certificaten die via een contract met de distributienetbeheerder (DNB) aan de DNB worden verkocht. De meeste certificaten worden rechtstreeks aan de leveranciers verkocht – zodat het optrekken van de minimumsteun daar niet op inwerkt. De door de CREG voorgestelde ‘vestzak-broekzakoperatie’ (waarbij het gewest de federale injectietarieven zou compenseren) is dus enkel van toepassing op een deel van de markt en zou ook kosten verschuiven van de leveranciers naar de distributienetbeheerders. Uit de studie van de CREG kunnen we ook afleiden dat de impact van de afschaffing van de injectietarieven op de afnamekosten van de verschillende categorieën typeklanten zeer beperkt is (tot 0,5% van het distributienettarief dat op zich maar ca. 30% uitmaakt van het totale tarief). Dit terwijl de negatieve impact op de rentabiliteit van de individuele productie-installaties wel significant is (uit de studie van de CREG blijkt een 6%-opbrengstdaling voor een type wkk van 1,2 MW en een 88%-opbrengstdaling voor een PV-installatie van 30 kW; p. 98 van de studie).

Dit voorstel van decreet strekt ertoe in het Elektriciteitsdecreet en het gecoördineerde Energiedecreet een bepaling toe te voegen die de Vlaamse distributienetbeheerders voor elektriciteit verplicht alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van groene stroom en elektriciteit, geproduceerd door middel van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet, kosteloos uit te voeren.

De analogie kan hier worden gemaakt met een oorspronkelijke bepaling in het Elektriciteitsdecreet (artikel 15 van het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt van 17 juli 2000) die de netbeheerders verplichtte “alle taken die noodzakelijk zijn voor de distributie van groene stroom, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet” kosteloos uit te voeren. De bedoeling van de toenmalige decreetgever was om groene stroom een noodzakelijk geacht voordeel te bieden ten overstaan van elektriciteit uit klassieke bronnen. Die vrijstelling van distributienettarieven voor groene stroom werd later beperkt in een besluit van de Vlaamse Regering (besluit van 4 april 2003 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen) tot de groene stroom, geïnjecteerd door lokale productie-installaties op de distributienetten in Vlaanderen. Volgens de Raad van State was dat artikel strijdig met de regels van de Economische en Monetaire Unie van België. De regeling voor de gratis distributie moet volgens de Raad van toepassing zijn op alle groene stroom, geproduceerd in België. Het besluit van 5 maart 2004 kwam aan de kritiek van de Raad van State tegemoet door de regeling uit te breiden tot de groene stroom, geproduceerd door installaties, aangesloten op alle distributienetten in België. Daarop volgde een schrijven van de Europese Commissie, die vond dat de regeling strijdig was met de Europese regels. De Vlaamse Regering besloot daarop de gratis distributie van groene stroom af te schaffen met ingang van 1 januari 2005.

De problematiek van discriminatie van groene stroom, geproduceerd in andere gewesten of in andere Europese lidstaten, gaat echter niet op voor het kosteloos laten injecteren van groene stroom (en elektriciteit uit kwalitatieve warmte-krachtkoppeling) omdat die van nature steeds afkomstig is uit het Vlaamse Gewest. Derhalve kan het Vlaamse Gewest op deze manier uitvoering geven aan de passage in het ontwerpadvies van de CREG, die stelt: “Evenwel kunnen de Gewesten toch onrechtstreeks op de tarifaire maatregelen een invloed uitoefenen.”.

Door dit decreet wordt de rentabiliteit van de investeringen in kwalitatieve wkk en hernieuwbare energie in het Vlaamse Gewest gegarandeerd zonder dat het niet-toepassen van injectietarieven door de distributienetbeheerders door de regulator kan worden beschouwd als een malus (kosten te dragen door de aandeelhouders van de distributienetbeheerders).

2. Artikelsgewijze bespreking**Artikel 1**

Dit artikel plaatst het decreet in zijn grondwettelijke context.

Artikel 2

Dit artikel voert een nieuw artikel in het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 in om de beheerder van de distributienetten voor elektriciteit te verplichten alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van elektriciteit, geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, kosteloos uit te voeren.

Artikel 3

Dit artikel voert een nieuw artikel in het Energiedecreet in om de beheerder van de distributienetten voor elektriciteit te verplichten alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van elektriciteit, geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, kosteloos uit te voeren.

Het Energiedecreet is een gecoördineerd decreet dat verschillende Vlaamse decreten (onder meer het Elektriciteitsdecreet) zal vervangen zodra de bijhorende besluiten van de Vlaamse Regering gecoördineerd zullen zijn.

Bart MARTENS
Carl DECALUWE
Liesbeth HOMANS
Michèle HOSTEKINT
Tinne ROMBOOTS
Marc HENDRICKX
Jos DE MEYER

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Artikel 15 van het Electriciteitsdecreet van 17 juli 2000, opgeheven door het decreet van 17 juli 2002, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 15. De netbeheerder voert alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van elektriciteit, geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet, kosteloos uit.”.

Art. 3. Aan titel IV, hoofdstuk I, afdeling VI, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een artikel 4.1.18/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.4.1.18/1. De netbeheerder voert alle taken die noodzakelijk zijn voor de injectie van elektriciteit, geproduceerd door middel van hernieuwbare energiebronnen en kwalitatieve warmte-krachtkoppeling, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet, kosteloos uit.”.

Bart MARTENS
Carl DECALUWE
Liesbeth HOMANS
Michèle HOSTEKINT
Tinne ROMBOOTS
Marc HENDRICKX
Jos DE MEYER